

NYHETER OM EU

NYHETSBRV FRÅN FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU ■ JANUARI 2006

Danmark ser över regler för östarbetskraft

Den danske statsministern Anders Fogh Rasmussen har lovat att se över reglerna för arbetskraft från de nya EU-länderna i Öst- och Centraleuropa. Beskedet kom ett möte mellan Rasmussen och den tjeckiske premiärministern Jiri Paroubek i Köpenhamn den 12 januari. Paroubek har tidigare betecknat Danmarks och övriga "gamla" EU-länders hållning i frågan som "hycklande".

"Jag kan förstå att Tyskland, som har en arbetslöshet på över tio procent jämfört medan Tjeckiens arbetslöshet uppgår till nio procent, inte vill öppna sin arbetsmarknad. Men Danmarks arbetslöshetsprocent hör till de lägsta i EU och därför har jag svårt att förstå den danska inställningen", sade Paroubek till Jyllands-Posten några dagar innan besöket.

Paroubek betecknade samtalet med Rasmussen som "mycket uppriktigt". Han sade också att de bägge var överens om att de danska myndigheterna ska visa "större flexibilitet" när det gäller att bevilja arbetstillstånd för medborgare från de nya EU-länderna.

I samband med att unionen 2004 fick tio nya medlemsländer, var Danmark ett av de gamla EU-länderna som utnyttjade möjligheten att införa övergångsregler för arbetskraft från Öst- och Centraleuropa. Sverige, Storbritannien och Irland var de enda EU-länder som avstod från övergångsregler.

Utgångspunkten för de danska övergångsreglerna var att arbetslöshet från de central- och östeuropeiska medlemsstaterna skulle vara välkomna från den 1 maj 2004, men med förbehåll:

Arbetslöshet får uppehålla sig fritt i landet upp till sex månader men måste försörja sig själv. För att få arbetstillstånd krävs att man fått en anställning på heltid på en arbetsplats som omfattas av kollektivavtal och som följer danska villkor för löner och anställning. Tillståndet gäller bara en anställning i taget i högst ett år. Nytt jobb kräver nytt tillstånd. Familj får följa med om det finns bostad enligt dansk standard.

Den danska övergångsordningen som kom att kallas för Östtalet ingicks mellan fem av sju partier i folketinget och innebär att uppehållstillståndet dras in om, eller när anställningen upphör.

Den uppsagda har då inte rätt till arbetslöshetsersättning men kan få hjälp med pengar till själva hemresan. Enligt de danska myndigheterna utfärdades omkring 5.400 arbetstillstånd för medborgare i östeuropeiska länder mellan maj 2004 och augusti 2005 på de här villkoren som övervakas av de regionala och partsammansatta arbetsmarknadsråden. Preliminära uppgifter tyder på att de utfärdade tillstånden inte är hela sanningen. Den fackliga förhandlingskartellen BAT (Byg-, Anlaeg-, Trae) uppger att man (fram till våren 2005) registrerat 177 ärenden med totalt 710 olagliga eller underbetalda östeuropeiska arbetare i byggbranschen. De egna erfarenheterna får BAT-kartellen att dra slutsatsen att närmare 4.000 östeuropeiska byggnadsarbetare arbetade i Danmark under det första året efter utvidgningen vid sidan om det officiella systemet.

Enligt EUbusiness har den danske statsministern Anders Fogh Rasmussen nu lovat den tjeckiske premiärministern Jiri Paroubek att se över de danska reglerna för arbetskraft från de nya EU-länderna i Öst- och Centraleuropa och att "avskaffa onödiga hinder".

Måndagen den 1 maj 2006 blir stora examensdagen för EU-kommissionens ambition att förverkliga den fria rörligheten för arbetskraft. Då har det gått två år sedan EU:s utvidgning med åtta central- och östeuropeiska länder plus Malta och Cypern. EU-kommissionen kommer under våren att presentera en rapport om vilka effekter övergångsreglerna har fått. När det avgörande beslutet om övergångsordningarna ska tas, dvs. om de gamla medlemsländerna ska förlänga sina övergångsordningar för arbetskraft, avskaffa dem eller möjligen införa nya, är det Österrike som sitter i EU:s ordförande-

stol. Österrike är det medlemsland som starkare än något annat har stått för en restriktiv hållning till arbetslöshet från de nya EU-länderna.

För arbetstillstånd ska arbetsgivaren garantera att Österrikes löne- och arbetsvillkor följs. Arbetsgivaren får inte upprepat ha brutit mot lagen om utländsk arbetskraft och får inte ha sparkat någon anställd för att ta in en ny. Österrike har rätt att neka tillstånd för utlyrd personal.

Den österrikiska regeringen har flaggat för att behålla reglerna i sju år.

Finland i vargbråk med kommissionen

Vargfrågan fortsätter att vara en källa till konflikt mellan Finland och EU.

Kommissionen anser att vargstammen måste komma upp i minst tusen djur för att jakt ska tillåtas, medan den finländska regeringen hävdar att stammen ska begränsas till de nu 20 fortplantningsdugliga vargpäron i landet.

"Målet bör vara att se till att vargarna inte belastar något område eller någon grupp för mycket. I och med att vargarna redan betraktas som en alltför stor belastning i östra Finland ska vargstammen inte tillåtas växa mer där", sade jordbruksminister Juha Korkeaoja när han presenterade en skötselplan för Finlands vargstam. Frågan befinner sig för närvarande i EU-domstolen. EU-kommissionen har anklagat Finland för brott mot det så kallade habitatdirektivet, genom att på felaktiga grunder ha tillåtit vargjakt. Det beräknas dock ta cirka ett år innan domstolen meddelar sitt utslag.

En nyligen gjord opinionsmätning visar att flertalet finländare som lever i områden där varg förekommer, vill att regeringen ska utöka möjligheten till jakt på varg.

Ökat svenskt motstånd mot euron

Det svenska motståndet mot euron ökar. Det visar Statistiska centralbyråns senaste opinionsundersökning om inställningen till Sveriges medlemskap i EU och den gemensamma valutan.

Närmare hälften av svenskarna (49 procent) svarade att de i dag skulle rösta nej till euron. 36 procent skulle rösta ja, medan 15 procent ansåg sig osäkra. Det betyder att klyftan mellan ja- och nejsidan nära nog har fördubblats sedan SCB:s mätning i maj. Undersökningen omfattar 9.200 personer och utfördes i november.

Det finns en gräns för EU

Den holländska EU-kommissionären Neelie Kroes, ansvarig för konkurrensfrågor, förklarade under nyårshelgen i holländsk tv att gränsen för EU går vid 27 medlemsländer.

"Jag förstår så väl att folk undrar vart vi är på väg, var gränsen går. Jag tror att vi när EU har 27 medlemsländer ska säga; det är här gränsen går", sade Kroes enligt den holländska nyhetsbyrå ANP.

EU har för närvarande 25 medlemsländer. Enligt tidtabellen ska Bulgarien och Rumänien bli medlemmar 2007, vilket innebär att unionen då har 27 medlemsländer.

EU:s planer sträcker sig dock längre än vad Kroes ger uttryck för. Medlemsländerna har, med stöd av kommissionen, beslutat att inleda medlemskapsförhandlingar med såväl Turkiet som Kroatien. Man har dessutom beslutat att inleda samtal med Serbien och Bosnien samt gett Makedonien status som kandidatland.

Plassnik vill se fortsatt EU-utvidgning

De länder på västra Balkan som har ambitionen att bli EU-medlemmar, får inte hindras i sin strävan. Det menar den österrikiska utrikesministern Ursula Plassnik.

"Vi kan inte bara godtyckligt slå till bromsarna och säga till våra partners: vi vill inte höra av er mer. Det ligger inte i vårt intresse att ha en osäker zon mellan Italien, Slovenien och Grekland.", säger Plassnik i en intervju i tidskriften Profil.

Österrike, sedan årsskiftet EU:s ordförandeland, har uttryckt tveksamhet till att släppa in Turkiet i EU-familjen. Däremot har man starkt förordat att såväl Kroatien som Makedonien ska få bli medlemmar. Plassniks uttalanden har mött kritik från den socialdemokratiska oppositionen i Öster-

rike. Partiet hävdar att fortsatt utvidgning "inte är det rätta sättet att bemöta den stigande EU-skepticismen i Österrike och Europa", rapporterar AFP.

Chirac vill rädda EU-konstitutionen

Frankrikes president Jacques Chirac vill rädda den bordlagda EU-konstitutionen. I ett tv-sänt tal på nyårsafton sade Chirac, att han tänker presentera ett initiativ för att bryta det konstitutionella dödläget. Han gav dock inga detaljer om vad förslaget går ut på: "Vi har tillsammans åstadkommit en budgetuppgörelse. Men Europa behöver också institutioner som är mer demokratiska, mer stabila, mer effektiva", sade Chirac.

"Det kan inte vänta. Och det är därför jag snarast kommer att presentera ett initiativ för att bygga ett politiskt Europa, ett socialt Europa, ett projektens Europa", tillade han. I en folkomröstning den 29 maj förra året sade de franska väljarna nej till EU-konstitution. Det – och att de holländska väljarna några dagar senare levererade samma resultat – fick EU:s stats- och regeringschefer att skjuta upp ratificeringen av det nya fördraget.

Majoritet i Finland emot EU

Många finländare är missnöjda med EU-medlemskapet. Enligt en ny undersökning – utförd av opinionsinstitutet Taloustutkimus – skulle 49 procent rösta nej om det i dag var folkomröstning om Finlands EU-medlemskap.

44 procent av de tillfrågade uppger att de skulle rösta ja, medan sju procent inte vet hur de skulle ställa sig i en folkomröstning. I folkomröstningen i oktober 1994 sade 56,9 procent av finländarna ja till EU-medlemskapet.

Finland blev – tillsammans med Sverige och Österrike – EU-medlem 1995.

Grekland måste tillåta GMO-majs

EU-kommissionen har beordrat Grekland att häva förbudet mot att plantera gen-modifierad majs från det amerikanska företaget Monsanto. Den grekiska regeringen förbjöd planteringen i april 2005, eftersom man ansåg att det utgjorde en hälsorisk. Kommissionen anser dock att Grekland inte har kunnat presentera dokumentation som stödjer förbudet. Grekland har i EU:s ministerråd, tillsammans med flera andra länder, röstat emot att ge klartecken för nya så kallade GMO-grödor. I rådet har det dock saknats

nödvändig majoritet såväl för som emot tillstånd, något som har gjort att frågan har återgått till kommissionen för beslut. Miljöorganisationen Greenpeace menar att kommissionen genom sitt beslut "visar förakt för den majoritet av EU:s medborgare som säger nej till GMO". De grekiska lantbrukarnas organisation, Gesase, uppger att de kommer att be den grekiske jordbruksministern att överklaga kommissionens beslut till EG-domstolen.

Minskat stöd för EU

Stödet för EU minskar bland unionens medborgare. Däremot är en majoritet positiva till den nya EU-konstitutionen. Det visar EU-kommissionens senaste opinionsundersökning (Eurobarometer). Enligt undersökningen, som genomfördes under oktober och november, är 50 procent positiva till EU-medlemskapet. Vid en motsvarande mätning i våras var 54 procent positiva till medlemskapet. Av de 25 medlemsländerna framstår Österrike och Storbritannien som de mest EU-skeptiska. Bara 32 procent av österrikarna och 33 procent av britterna anser att EU-medlemskapet är positivt. I Sverige är 39 procent positiva till medlemskapet.

SAS kollar din tumme i vår

Flygbolaget SAS tar passagerarnas tumme till hjälp för att öka identitetskontrollen. Tekniken som kallas för biometri kan användas för att läsa av en människas unika kännetecken, exempelvis fingeravtryck, ansikte eller ögats regnbågshinna. Bakom flygbolagets åtgärd, som kritiserats för att vara integritetskränkande, finns ett EU-beslut.

"Ambitionen är att id-kontrollen ska gå lika fort eller snabbare än den gör i dag", säger Peter Söderlund, produktchef på SAS, till tidningen Råd & Rön.

Senare i vår drar SAS som första flygbolag i världen i gång den utökade kontroll-satsningen på inrikesflyget i Sverige, Danmark och Norge.

Tyskland prioriterar EU-konstitutionen

Tyskland tar på sig uppgiften att försöka återuppväcka den nya EU-konstitutionen. Landets regering har förklarat att den under sitt halvår som EU-ordförande – under den första hälften av 2007 – kommer att prioritera det nya fördraget.

Tysklands förbundskansler Angela Merkel har föreslagit att man till konstitutionen ska foga en särskild deklaration om "Europas sociala dimension", för att lättare få texten accepterad av EU:s medborgare.

NYHETER OM EU UTGES MÅNATLIGEN AV FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU. ANSVARIG UTGIVARE: EVA-BRITT SVENSSON.

REDAKTÖR: GÖSTA TORSTENSSON. ADRESS: RONDÖVÄGEN 312, 142 41 SKOGÅS. TFN: 08-771 43 79. E-POST:

GOSTA.TORSTENSSON@COMHEM.SE. PRENUMERATION: ENSKILDA 60 KR/12 NR. ORGANISATIONER M.M. 120 KR/12 NR. DISTRIBUTION: FOLKRÖRELSEN NEJ TILL EU, HEURLINS PLATS 11, 413 01 GÖTEBORG. TFN. 031-701 01 77. E-POST: FNEU@ALGOTELLET.SE.